

Ontwerp-programmabegroting 2026 VRHM

aan: de raad van de gemeente Hillegom

zaaknummer begroting: Z-25-419710
datum collegevergadering: 20 mei 2025
datum raadsvergadering: 26 juni 2025
agendapunt:
portefeuillehouder: Dhr. R. ter Hark
behandelend ambtenaar: Daan Koopmans
programma: Bestuur

Wij stellen voor:

1. Een zienswijze aan het bestuur van de Veiligheidsregio Hollands Midden (VRHM) uit te brengen over de ontwerpbegroting 2026, zoals verwoord in de zienswijzebrief.
-

Inleiding

Op grond van artikel 35 Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) stuurt het Dagelijks Bestuur van de gemeenschappelijke regeling VRHM de ontwerpbegroting Begrotingsjaar aan de raden van de deelnemende gemeenten. De raad krijgt de gelegenheid een zienswijze in te dienen op de ontwerpbegroting.

De gemeente werkt samen met de gemeenten in Hollands Midden in de GR VRHM. Het is een wettelijk verplichte gemeenschappelijke regeling. De organisatie van de regionale crisisbeheersing en rampenbestrijding ligt bij de VRHM. Het voert voor de achttien deelnemende gemeenten de taken uit op het gebied van de (coördinatie van) de rampenbestrijding en crisisbeheersing, risicobeheersing, geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen, brandweezorg, bevolkingszorg en het vervult de meldkamerfunctie voor brandweer, crisisbeheersing en de geneeskundige hulpverlening.

De ontwerp-programmabegroting 2026 gaat uit van een bedrag van € 1.725.521,- voor de gemeente Hillegom. Hierbij is rekening gehouden met de indexering voor 2026 van 2,31% positief t.o.v. 2025 conform het voorstel van de werkgroep Financiële kaderstelling gemeenschappelijke regelingen (FKGR) voor begrotingen 2026.

Bestaand kader en context

Vanuit de werkgroep FKGR is een uniforme taakstelling geadviseerd, om te komen tot een bezuiniging van 6%, voor alle gemeenschappelijke regelingen in het werkgebied. Al bij de vooraankondiging van deze bezuinigingstaakstelling heeft de veiligheidsregio aangegeven te adviseren een dergelijke taakstelling niet op de GR VRHM toe te passen. Vervolgens heeft de VRHM de opdracht gekregen om verschillende scenario's uit te werken om de mogelijkheden voor ombuigingen en bezuinigingen en de impact daarvan in kaart te brengen. Hierover zijn ook sessies geweest met de verschillende gemeenteraden.

Op 24 januari 2025 is er vanuit het Algemeen Bestuur (AB) van de veiligheidsregio een brief binnengekomen waarin de situatie wordt geschetst. Allereerst is er in de jaren, tot en met 2018 natuurlijk al 16,6% bezuinigd door de veiligheidsregio, wat destijds geleid heeft tot een aanzienlijke taaksanering. Verder is er sprake van onvermijdbare meerkosten van € 1,1 mln.

Deze onvermijdbare meerkosten zijn het gevolg van de ontwikkelingen van afgelopen jaren. Deze ontwikkelingen vragen om meer operationele voorbereiding, opleiding en oefening op de veranderende incidenttypen. Daar komt de aanpak bij van PTSS onder de hulpverlening, een noodzakelijke taak, die onvermijdbaar middelen vergt. De Veiligheidsregio had hiervoor € 1,1 mln. nodig, maar dit bedrag aan meerkosten wordt binnen de eigen organisatie opgevangen. Daarnaast wordt nog € 0,4 mln. extra bezuinigd en worden er inspanningen gedaan om nog verder te bezuinigen.

De VRHM geeft aan dat nog meer bezuinigen grote gevolgen zou hebben voor de taakuitvoering en zou leiden tot taaksanering. Er is nadrukkelijk niet gekozen voor taaksanering in de primaire processen, waarbij moet worden gedacht aan sluiting van kazernes en het stoppen met specialistische brandweertaken.

Naar aanleiding van een brief over de financiële kaderstelling 2025 is vorig jaar, 22 maart 2024 de financiële positie van gemeenten met de FKGR en de VRHM besproken en wederzijds toegelicht. Ondanks de al grote gevraagde inspanningen willen we het bestuur van de VRHM meegeven alert te zijn op mogelijkheden om waar mogelijk toch nog extra te kunnen bezuinigen, om zo dichterbij de bezuinigingstaakstelling van 6% te komen.

Beoogd effect

Het beoogde effect is te komen tot een goede uitvoering van de financiële cyclus van de gemeenschappelijke regeling. Daarnaast is een goede behartiging van de belangen van gemeente Hillegom binnen de begroting van de gemeenschappelijke regeling een belangrijk punt.

Argumenten

1.1 De raad heeft het recht een zienswijze in te dienen op de ontwerpbegroting van de GR

Dit is vastgelegd in artikel 35 lid 3 van de Wet gemeenschappelijke regelingen en artikel 48 lid 3 van de GR VRHM.

1.2 Dit geeft de raad de gelegenheid te sturen op de GR

De GR VRHM voert namens de gezamenlijke gemeenten in Hollands Midden de taken uit ten aanzien van de (coördinatie van) de rampenbestrijding en crisisbeheersing, risicobeheersing, geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen, brandweertzorg, bevolkingszorg en het vervult de meldkamerfunctie.

Het college houdt zicht op de uitvoering van die taak. De raad controleert vervolgens of de GR de taak volgens de gestelde kaders uitvoert en of het college dit bewaakt en, zo nodig, bijstuurt. De zienswijze op de ontwerpbegroting is een belangrijk middel in die controle.

Kanttekeningen

1.1 Het advies van de FKGR van een bezuiniging wordt niet gerealiseerd

Enerzijds wordt met voorliggende ontwerp-programmabegroting de beoogde 6% bezuiniging bij lange na niet gehaald, wat betekent dat er door de gemeente op andere terreinen zal moeten worden bezuinigd.

1.2 Grotere bezuinigingsinspanning gevraagd, tegelijkertijd groot beroep op VRHM

Anderzijds kun je zeggen dat met de vaststelling van voorliggende ontwerp-programmabegroting het voor de veiligheidsregio heel moeilijk wordt om te voldoen aan de verwachting om het hoofd te bieden aan alle uitdagingen waar de veiligheidsregio voor staat, zoals omgaan met de effecten van stedelijke verdichting, klimaatverandering, vergrijzing, energie- en materiaaltransitie. Daarnaast is er nog sprake van toenemende geopolitieke spanningen en hybride dreiging, wat vraagt om grotere weerbaarheid in de samenleving, waarbij ook de veiligheidsregio's een belangrijke rol zullen vervullen.

Financiële consequenties

In de ontwerp-programmabegroting 2026 is rekening gehouden met de indexering voor 2026 zoals de werkgroep Financiële kaderstelling Gemeenschappelijke Regelingen (FKGR) het ook had voorgesteld. Conform het advies van de FKGR is de indexering gebaseerd op de zogenaamde loon- en prijsontwikkeling (lpo) methodiek. Het is een gewogen gemiddelde. De indexatie voor 2026 bedraagt 2,1% voor de beloning van werknemers en 2,7% voor netto materieel. Voor de VRHM betekent dit een (gewogen) indexering van de gemeentelijke bijdragen van 2,31% t.o.v. 2025.

Los van de bezuinigingsvraagstukken van gemeenten heeft de VRHM, op grond van het Hoofdlijnenakkoord en de uitwerking in het regeerprogramma, te maken met een korting op de Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDuR). De Rijksbijdrage aan de veiligheidsregio's wordt vanaf 2026 met 10% landelijk (= € 27,7 mln.) gekort. Voor de VRHM betekent dit een vermindering van € 722.467,- ten opzichte van 2025.

Het AB heeft besloten invulling te geven aan een taakstelling van € 1,5 miljoen, waarvan € 1,1 miljoen mag worden geherinvesteerd om onvermijdelijke meerkosten te dekken (vakbekwaamheid (€ 0,8 mln.) en huisvestering (€ 0,3 mln.)). Deze taakstellende bezuiniging vraagt om een forse inspanning van de veiligheidsregio en zal zijn weerslag hebben op de noodzakelijke doorontwikkeling van de bedrijfsvoering en de organisatie als geheel. Anderzijds is met dit besluit gekozen om geen brandweerkazernes of specialistische eenheden op te heffen.

De Veiligheidsregio heeft verder een aanvullende taakstelling verwerkt van € 0,4 mln. Krimp ter grootte van €0,4 miljoen die nader zal worden ingevuld door de directeur VRHM, ten koste van primaire taken als planbeoordeling, toezicht, leerarbeidsplaatsen, voorbereiding op nieuwe risico's en dreigingen en operationele voorbereiding voor een parate brandweer.

In de gemeentelijke bijdragen van 2026 is de bijdrage voor de programmataak GHOR, als gevolg van de transitie van de GHOR Hollands Midden van Hecht naar de VRHM per 1 januari 2025, opgenomen.

Concluderend betekent dit voor de bijdrage van de gemeente Hillegom aan de VRHM een beperkte stijging van de kosten. Hierbij is rekening gehouden met de indexering voor 2026 van 2,31% positief ten opzichte van 2025 conform het voorstel van de werkgroep Financiële kaderstelling voor begrotingen 2026 en de bezuinigingstaakstelling van € 0,4 mln.;
Bijdrage gemeente Hillegom in 2025 € 1.694.961,-.
Bijdrage gemeente Hillegom in 2026 € 1.725.521,-.

Aanpak, uitvoering en participatie

Op 17 april 2025 heeft het Dagelijks Bestuur van de VRHM ingestemd met de ontwerp-programmabegroting 2026 en de meerjarenraming 2027-2029. Vervolgens is deze ter zienswijze aangeboden aan de raden van de deelnemende gemeenten. De ontwerp-programmabegroting staat geagendeerd voor de raadsvergadering van 26 juni 2025.

Na besluitvorming wordt de zienswijze gestuurd aan het Dagelijks Bestuur van de VRHM. De uiterlijke datum dat de zienswijze kan worden ingediend is 11 juli 2025. De planning is dat in de vergadering van 11 september 2025 van het Algemeen Bestuur, de begroting zal worden vastgesteld.

Na besluitvorming wordt de zienswijze gestuurd aan het Dagelijks Bestuur van VRHM.

Duurzaamheid

De VRHM zet in op een wendbare, duurzame, sociaal veilige en aantrekkelijke organisatie, waarin iedereen zich welkom en thuis voelt. Ook is het thema duurzaamheid onderdeel van het Regionaal Beleidsplan (RBP) VRHM 2024 - 2027.

Hillegom-Lisse-Teylingen (HLT)

Dit voorstel betreft gemeente Hillegom. In Lisse en Teylingen wordt ongeveer tegelijkertijd eenzelfde voorstel voorgelegd.

Urgentie

De begroting wordt op 11 september 2025 ter vaststelling voorgelegd aan het Algemeen Bestuur. Tot 11 juli 2025 kunnen zienswijzen worden ingediend.

Evaluatie

Buiten de reguliere planning- en controlcyclus van de gemeenschappelijke regeling is er geen evaluatie voorzien.

Bijlagen en achtergrondinformatie

Als bijlagen zijn bij dit voorstel gevoegd:

1. Aanbiedingsbrief van de VRHM aan de raden
2. Ontwerp-programmabegroting 2026 GR VRHM
3. Conceptbrief met zienswijze op de ontwerp-programmabegroting 2026 GR VRHM
4. Brief werkgroep aan besturen GR-en FKGR
5. Brief VRHM Ombuigings- en bezuinigingsscenario's

Het college van Hillegom,

M. Witkamp
Secretaris

R. ter Hark
Burgemeester

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Hillegom,

gelezen het voorstel van het college van 20 mei, met als onderwerp **zienswijze Ontwerp-programmabegroting 2026 VRHM**

gelet op de behandeling in de raadscommissie- en raadsvergadering,

gelet op de Wet gemeenschappelijke regelingen, artikel 34b en artikel 35 en de Gemeenteschappelijke regeling VRHM, artikel 44.

Besluit:

1. Een zienswijze aan het bestuur van de Veiligheidsregio Hollands Midden (VRHM) uit te brengen over de ontwerp-begroting 2026, zoals verwoord in de zienswijzebrief.

Aldus besloten in de raadsvergadering van 26 juni 2025,

Y.P.A. Hermans
Griffier

R. ter Hark
Voorzitter